

Patříme do církve – křest

Materiál vytvořilo © Katechetické středisko AP 2023 (Lenka Jeřábková)

Cíl:

Děti se seznámí se základními informacemi o svátostech, zvláště o svátosti křtu, jejích účincích a kontextu týkající se vztahu svátostí a církve. Dokážou stručně vysvětlit, čím jsou svátosti pro život křesťana a jak souvisejí s Ježíšem, jeho plánem pro každého člověka a čím jsou pro církve. Umí definovat církve a rozlišit, kdo jsou její členové

Děti dokážou reflektovat význam křtu pro jejich osobní život z víry, případně dosvědčit, jak Bůh díky přijetí první svátosti působí v jejich životě. Uvědomují si, co pro ně znamená být Božím dítětem.

Seznam použitých materiálů a literatury:

YOUCAT pro děti. Praha: KNA, 2018.

Voda dává život. Časopis Duha č. 19/2016-2017 (http://mojeduha.cz/clanky/Voda_dava_zivot)

Pomůcky ke katechezi:

- Pracovní list Můj křest;
- Pracovní list O křtu;
- Plakát „Kříž“;
- Podklad pro aktivitu Kdo patří do církve;
- Doplnkový pracovní list O církvi;
- Doplnkový materiál – dvě luštěnky s tématem Křest.

Poznámka:

Katecheze byla vytvořena a odzkoušena pro online použití – celkové trvání doporučujeme do 30 minut s případnou možností vhodného zkrácení. Při přímé výuce je vhodné scénář doplnit dalšími aktivitami. Katecheze je vhodná pro menší skupinu dětí mladšího školního věku.

Scénář:

Úvodní aktivita (cca 5 minut)

Klíčovým pojmem úvodní aktivity je **rychlý brainstorming** ohledně pojmu církve. Položíme **otázku**: „*Co vás napadne, když řeknu slovo 'církev'?* Zkusíme přijít na to, co tohle slovo znamená a s čím souvisí.“ **Diskutujeme** s dětmi, **přijímáme jejich návrhy** a **vysvětlujeme** případné dotazy. Návrhy můžeme **zaznamenávat** (při online setkání je vhodné využít Whiteboard, případně sdílet prázdný dokument ve Wordu, do kterého návrhy zapisujeme).

Církve a svátosti (cca 5-8 minut)

Po shrnutí předchozí aktivity následuje krátký výklad:

Slovo „církev“ pochází z řečtiny, ze slova „kyriaké“ – to, co je Pánovo. Naším Pánem je Ježíš a sami sebe bychom mohli označit jako jeho **tým, sportovní družstvo**. Oproti sportovním týmům (třeba z olympiády) se ale ten náš něčím liší – jeho členové nejsou jen z jedné země, ale z celého světa. Proto církvi říkáme **katolická** – tohle slovo pochází zase z řečtiny a znamená to „všeobecný“.

Nezáleží na tom, odkud kdo jsme: Ježíš **nás povolal do církve**, abychom se starali o svět, který Bůh stvořil a světil nám ho. A je jedno, jestli chodíme do školy, jsme učitelé, policisté, lékaři, politici nebo třeba prodavačky nebo pracujeme v továrně – každý se o svět svým způsobem staráme a máme to dělat, jak nejlíp umíme.

Církev je tedy společenství těch, kteří patří k Ježíši. Můžeme ji dokonce popsat několika důležitými vlastnostmi:

- Církev je **svatá**, protože v ní působí svatý Bůh.
- Církev je **všeobecná** – z lidí celého světa a ke všem je poslána.
- Církev je **apoštolská**, protože apoštolové byli první, kdo církev tvořil.

Poté můžeme položit dětem další otázku (necháme je odpovědět jen velmi krátce – stručné kolečko): „*Kdo do církve patří?*“ Poté opět následuje **krátké vysvětlení**.

Úplně každý člověk nemůže říci, že do církve patří. Představme si to tak trochu jako s přihláškou na nějaký kroužek – něco se musí stát a něco musíme udělat, abychom mohli nějaký navštěvovat.

Dále zařadíme **aktivitu s plakátem kříže**. Ukážeme skupině **kříž na plakátu** (z katechismu YOUCAT) a **pokládáme otázky**: „Koho na vyobrazeném kříži vidíte? Podle čeho můžete poznat, čím kdo je?“ (aktivita směřuje k poznání, že do církve skutečně mohou patřit lidé všech povolání).

Pokračujeme ve výkladu:

Pokud chceme mluvit o tom, kdo patří do církve, musíme zmínit **způsoby**, jak se s námi Bůh **setkává**.¹ Bůh nám ale nabízí **ještě jeden způsob**, jak se potkat, a tomu říkáme **svátost**. Položíme další otázku: „*Slyšeli jste někdy tohle slovo? Co si pod tím představujete?*“ Necháme skupinu **odpovědět**, případně **korigujeme**, a pokračujeme:

Svátosti jsou **zvláštní setkání Boha a člověka**. Bůh nám při nich **dává zvláštní a speciální dary** a vybavení, abychom s ním mohli lépe a hlouběji žít v církvi.

Položíme otázku: „*Víte, kolik je svátostí? Uměli byste nějaké vyjmenovat?*“ Pokud ne, stručně shrneme informace:

- Svátostí je celkem sedm;
- Shrňme jejich názvy a vysvětlíme stručně smysl;
- Podáme informaci, že některé svátosti se přijímají jenom jednou, protože nás trvale promění, a některé se přijímají opakovaně, protože nám pomáhají dobře žít s Bohem.

Křest (cca 15 minut)

Zopakujeme, že **branou do církve** („přihláškou na kroužek“ – viz přirovnání výše) je **první svátost**, kterou každý člověk může přijmout, a to je **křest**. Dále se děti zeptáme, jestli **vědí něco o svém křtu**? (datum křtu, kde byly pokřtěny, všechna křestní jména, jména kmotrů atd.) Pokud ne, můžeme je požádat, aby do příštího setkání něco zajímavého zjistily (lze využít **PL Můj křest** z přílohy). Pokračujeme **ve výkladu**, kdy **doplňujeme odpovědi** na položené otázky, pokud je děti neznají:

---

¹ Katecheze předpokládá, že děti vědí, že se s Bohem setkávají v Písmu a modlitbě – pokud ne, k tomuto závěru zkusíme dojít formátem krátké diskuse.

Křest je setkání, kdy tě Ježíš přijme do svého společenství. Stáváme se křesťany. Můžeme říct, že se s námi vlastně spřátelí a vezme nás do toho sportovního týmu, o kterém jsme mluvili – do církve.

- **Jak se slaví křest?** Ten, kdo je křtěn, je třikrát ponořen do vody nebo třikrát vodou polit. Ten, kdo křtí, přitom říká: xy, já tě křtím...
- **Co s námi udělá křestní voda? A musí to být voda?** Voda je důležité znamení – bez ní nikoho pokřtít nemůžeme. A nejde křtít ani limonádou, mlékem nebo čímkoliv jiným, co teče. 😊
Proč to musí být voda, nám vysvětlí účinky křtu:
  - **Voda nám dává život.** Když jsme pokřtěni, říká o nás Bible, že jsme noví lidé – jsou z nás křesťané, kteří patří Ježíši.
  - **Voda nás očisťuje.** Když jsme pokřtěni, Bůh nás zbaví všech hříchů.
  - **Jsmo pod ochranou Boží a patříme do církve.**
- **Jaká jsou znamení křtu?** Voda není to jediné, co nás u křtu zaujme. Dalšími symbolickými předměty, které ke křtu patří, jsou olej (křížmo), bílé šaty, svíčka, kmotr a jméno.

Výklad doplníme vypracováním **PL O křtu** z přílohy.

Následně lze pro opakování / upevnění tématu použít **aktivitu „Kdo patří do církve“** – je založena na **rychlých návrzích** jednotlivých skupin dle zadání a případné **diskusi** (některé položky lze odmítnout okamžitě, jiné přijmout, jiné vyžadují specifikaci. Ta je vždy založena na definici „pokud jsou dotyční pokřtěni“)

Dále je možné se skupinou prodiskutovat dle vlastního výběru některé z následujících otázek (případně všechny)

Otázka: Myslíte, že se křtí jenom děti? *Zde je vhodné upozornit děti na existenci katechumenátu a na proces obrácení u dospělých. Lze rozšířit i o zdůvodnění, proč církve křtí malé děti (vše podle složení skupiny).*

Otázka: Může někdo pokřtít sám sebe? *Nechme děti o této možnosti diskutovat. Posléze přidáme vysvětlení.* Ne, to možné není. Můžeme o křest poprosit, můžeme si ho přát, ale vždycky potřebujeme někoho, kdo nám dar křtu zprostředkuje. Křest je opravdový dar, který se dává jenom ve společenství – jeden druhému.

Otázka: Mohli byste vy někoho pokřtít? *Nechme děti o této možnosti diskutovat. Posléze přidáme vysvětlení.* Ano – kdyby někomu hrozila smrt, přál by si být pokřtěn a nebyl by nikdo jiný, kdo mu ho mohl udělit. Proto je důležité umět ta slova, kterými se křtí. *Upozorníme na podmínky křtu (formule, přírodní voda, úmysl). Pokud můžete vydat nějaké svědectví o podobném případě, je vhodné ho využít. Můžeme si s dětmi osvojit křestní formuli.*

Setkání uzavřeme shrnutím: Církve tvoří lidé, kteří jsou pokřtěni – křesťané. Věří v Ježíše Krista a chtějí se s ním přátelit – naslouchají mu a hovoří s ním. Do církve patří **všichni lidé, kteří byli pokřtěni**, to znamená i ti, kteří už zemřeli a jsou u Boha. Zdůrazníme rovněž, že církve se zajímá i o ty, kdo pokřtěni nejsou a snaží se jim pomoci, aby mohli Boha poznat. To je i náš úkol. Patřit do církve a být křesťanem totiž neznamená jenom chodit do kostela!

Doplňkové materiály

PL O církvi – Děti ho mohou zkusit doplnit a případně využít jako zápisový list. Pokud si nebudou vědět rady, mohou využít YOUCAT pro děti, část „Fakt 9“ na stranách 86–93.

Luštěnky k tématu křtu:

- Den křtu
- Jak vypadá křest